

การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก

- 3 ก.พ. 2526

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

ปริญญานิพนธ์

ของ

กนก ใบบัว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

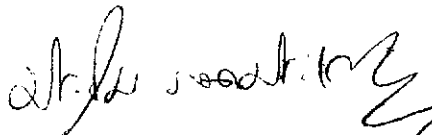
กันยายน 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

150605

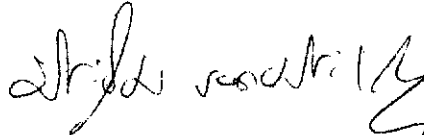
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

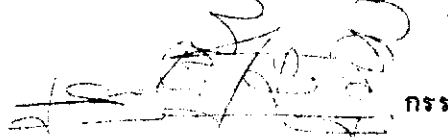
คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

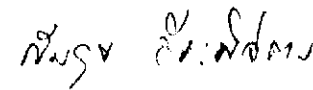
 ประธาน
(อาจารย์ ดร. ประพม รอดประเสริฐ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีอาจารย์เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(อาจารย์ ดร. ประพม รอดประเสริฐ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยคณบดีอาจารย์เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สมชัย ธีระกิจธร)

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำที่มีประโยชน์จาก
อาจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ และ
รองศาสตราจารย์ ไพศาล หวังพานิช ผู้วิสัยชอบกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาและประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ความร่วมมือ
เป็นอย่างดี อาจารย์อรรพธร ต่อศักดิ์เจริญรัตน์ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้
เครื่องคำนวณกลาง อาจารย์ผดุง พรหมมูล อาจารย์ภารดี ศิริบุรี อาจารย์กัญญา นิกรหัลชัย
อาจารย์สมปติ วัฒนสาริกากุล อาจารย์ลลิตาพันธ์ ศิริรัตนชัย อาจารย์บังอร ฟูพงศ์
อาจารย์วิภา มีสวัสดิ์ อาจารย์วิชัย ชูชาติ อาจารย์วงศ์แข ภักธนิษฐ์ คุณสงศรี ศศิกรแก้ว
คุณเมกาทิพย์ ศิริรัตนชัย และ คุณกนกรัตน์ ลูยะตุงคะ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์นี้
ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ และ คุณแม่ ที่ได้สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยตั้งแต่แรก
จนถึงปัจจุบัน

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ
สำนักงานประมาธ ผู้วิจัยขอขอบคุณหน่วยงานดังกล่าวไว้ ณ ที่นี้

กนก ใบบัว

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	7
	นโยบายการให้บริการสังคม	7
	ลักษณะของงานด้านการให้บริการสังคม	9
	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค	12
	ความต้องการรับการบริการสังคมของประชาชน	16
	✓ สัมมนาของการศึกษาค้นคว้า	19
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
	✓ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	21
	✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	24
	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	25
	✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
	การวิเคราะห์ความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำ ชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้างค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อ การบริการ ในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และค่านิยมและชีวิตครอบครัว	29

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการ	
สังคม ของสถาบันอุดมศึกษาที่ก้าวอยู่จริงกับศรัทธา	39
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการ	
ของกลุ่มผู้รับบริการ ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ก้าวอยู่จริง	
กับศรัทธา	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	45
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	56

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนผู้บริหาร อาจารย์ ของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	23
2	จำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการประกอบอาชีพ ..	24
3	จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนจากผู้บริหาร อาจารย์ จำแนกตามสถาบัน การศึกษา	26
4	ค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา กับ ค่าเฉลี่ยที่คาดหวังของความต้องการรับบริการของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพ รับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ที่มีต่อการบริการด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว	30
5	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบัน อุดมศึกษา ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และ เกษตรกร ที่มีต่อการบริการด้านการปกครอง	31
6	เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ ด้านการปกครอง	32
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคม จากสถาบัน อุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และ เกษตรกร ที่มีต่อการบริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	33
8	เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ที่มีต่อการ บริการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ	35

9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบัน อุดมศึกษา ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และ เกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านการศึกษา	36
10	เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคม จากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ที่มีต่อการบริการ ด้านการศึกษา	37
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคม จากสถาบัน อุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และ เกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว	38
12	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ท่าวุ้งจริงกับควรทำ	39
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ท่าวุ้งจริงกับควรทำ	40
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ท่าวุ้งจริงกับควรทำ	41
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ ที่มีต่อการบริการสังคมของ สถาบันอุดมศึกษาที่ท่าวุ้งจริง	42
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ท่าวุ้งจริง	43
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการ กับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำ	44

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การบริการทางวิชาการแก่สังคม เป็นหน้าที่ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดทำเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการให้บริการและความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยที่ทางสถาบันจะผลิตกิจกรรมออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น ศูนย์การแพทย์ ศูนย์พัฒนาชนบท การจัดการ การฝึกอบรม เป็นต้น ในปัจจุบันการบริการสังคมนับเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา จะเห็นได้จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษา และนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 4 (2520 - 2524) กำหนดให้รัฐส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินการกิจในด้านการสอน การวิจัยค้นคว้า แต่งตำรา การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย 2520 : 4)

การศึกษากิจกรรมเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาก็เพื่อมุ่งพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น ในระยะแรก ๆ ที่ได้มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาก็ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ต่อมามีการขยายสถาบันอุดมศึกษาออกไปตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ทั้งนี้เพราะรัฐบาลมีนโยบายที่จะให้เป็นแหล่งใช้ความรู้จากการวิจัย แล้วเผยแพร่เป็นการบริการต่อชุมชนในภูมิภาคนั้น ๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของภูมิภาค (ทองใหญ่ ทองใหญ่ 2516 : 1) ดังนั้น งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคก็ควรมุ่งพัฒนาภูมิภาคนั้น ๆ แต่การจะพัฒนาสังคมไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา หรือด้านใด ๆ ก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาควรได้มีการศึกษาถึงความต้องการในการรับบริการของประชาชนในภูมิภาคนั้น ๆ ก่อนว่า มีความต้องการจะพัฒนาในด้านใด หรือในเรื่องใดบ้าง ทั้งนี้เพื่อมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการเหล่านั้นควบคู่กันกับความพร้อมในด้านทรัพยากรของสถาบัน (สายสุริ ฤทธิกุล 2516 : 5) เพื่อวางเป็นแนวนโยบายและแนวปฏิบัติต่อไป ซึ่งจะตรงกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการศึกษาส่วนรวมของชาติ โดยคำนึงถึงความพร้อม

เอกสภณ คักยภาพของสถาบันและความต้องการของสังคมเป็นหลัก (ทบทวนมหาวิทยาลัย 2520 : 4)

การบริการสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาทำอยู่ยังให้บริการอยู่ในวงแคบ และการดำเนินงานก็ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น ด้านการบริหาร มีปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างขององค์กรไม่เหมาะสม สถาบันไม่ให้ความสนใจและความร่วมมือเพียงพอ ด้านบุคลากรมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ขาดผู้ประสานงานที่มีความสามารถจัดหาบุคคลต่าง ๆ มาทำงานร่วมกันได้ ขาดองค์กรกลางที่จะทำหน้าที่ประสานงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และโครงสร้างขององค์กรมีลักษณะขาดความยืดหยุ่น (ชัตติยา กระธนูธร 2522 : 140 - 141)

การให้บริการด้านสังคมค่าสตรมีมากแต่การให้บริการด้านการแพทย์อนามัยและสาธารณสุขมีน้อย สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมในด้านการให้บริการอยู่ในวงจำกัดเฉพาะด้าน เช่น ด้านการศึกษา ในขณะที่ประชาชนมีความต้องการบริการด้านการเกษตรมากกว่าด้านอื่น (วิสัน รุมป่าแฝด 2520 : 90)

ในภาคตะวันออกเฉียงใต้มีสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่หลายสถาบัน เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเกษตรกรรม บางพระ มหาวิทยาลัยบูรพาอุดรธานี มหาวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า สันทบุรี เป็นต้น การให้บริการสังคมเท่าที่ได้ปฏิบัติมาก็จัดขึ้นตามที่ทางสถาบันเป็นผู้กำหนดนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ หรือมีการจัดขึ้นตามการร้องขอของกลุ่มบุคคลบ้าง แต่ยังไม่เคยมีการสำรวจสภาพความต้องการของประชาชนที่เป็นผู้รับบริการว่า มีความต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาช่วยเหลือในเรื่องใดบ้าง จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาตามที่ได้กล่าวมาแล้วทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าว่า ที่แล้วมาสถาบันอุดมศึกษาได้จัดงานบริการสังคมมากน้อยเพียงใดและควรจะให้บริการสังคมในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งศึกษาความต้องการบริการของประชาชนที่มีอาชีพต่าง ๆ กันว่ามีความต้องการบริการในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะเป็นประโยชน์แก่สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปพิจารณาประกอบการจัดงานด้านการบริการสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชนและประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับการบริการสังคมที่ทำอยู่จริงกับที่ควรทำ
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงและควรทำตามความเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายและแผนงานในการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือกันพัฒนาสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงงานด้านการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริการสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้น เพื่อเป็นการบริการทางวิชาการแก่ประชาชน และความต้องการบริการสังคมของประชาชน โดยจำแนกการบริการสังคมออกเป็นสี่ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และ ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับความ

ต้องการรับบริการบริการสังคม ศึกษาจากผู้นำชุมชนและประชาชน จากประชากรดังกล่าวได้กลุ่มมาเป็น
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาดังนี้

2.1 ผู้บริหารและอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน
336 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 103 คน และอาจารย์ 233 คน

2.2 ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี จำนวน 84 คน

2.3 ประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน
400 คน จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ประกอบ คือ รับราชการ 40 คน รับจ้าง 60 คน ค้าขาย 100 คน
และเกษตรกร 200 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 สถานภาพของประชากรที่ให้บริการสังคม ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ใน
สถาบันอุดมศึกษา

3.1.2 สถานภาพทางสังคมของผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้นำชุมชนและประชาชน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การบริการสังคมและความต้องการในการรับบริการ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริการสังคม หมายถึง กิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อบริการแก่ประชาชน
ลักษณะงานบริการสังคมมีหลายอย่าง เช่น การสอนและฝึกอบรม การอภิปรายและสัมมนา การเผยแพร่
วิชาการด้วยสื่อมวลชน การสาธิต การให้คำแนะนำทางวิชาการ การดำเนินงานภาคปฏิบัติในชุมชน
 เป็นต้น ในการศึกษานี้ได้แบ่งการบริการสังคมออกเป็นสี่ด้าน คือ

1.1 ด้านการปกครอง ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับ
ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยและความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย เช่น เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ
และหน้าที่ของประชาชน ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป เป็นต้น

1.2 ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีเศรษฐกิจดีขึ้น มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพยิ่งขึ้น เช่น การส่งเสริมความรู้และแนะแนวทางในการประกอบอาชีพให้ได้ผลดียิ่งขึ้น การอบรมวิชาชีพต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 ด้านการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น เช่น การสอนหรืออบรมความรู้ต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในโรงเรียนให้อ่านออกเขียนได้หรือมีความรู้สูงขึ้น เป็นต้น

1.4 ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ได้แก่ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชน 1. ใช้ชีวิตในครอบครัวและมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น เช่น แนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการ 2. ครอบครอง ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น

2. สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับ 1. อุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน วิทยาลัย 2. เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัย 3. พยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

3. ภาคตะวันออก คือ ภาคที่แบ่งตามลักษณะภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดฉะเชิงเทรา 4. ชลบุรี ปราจีนบุรี จังหวัดบุรีรัมย์ ระยอง นครนายก ตราด สัมุทรปราการ

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ปฏิบัติงานที่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ อธิการ รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ รองคณบดี ผู้ช่วยรองคณบดี เลขานุการคณะ 5. หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน หัวหน้าภาควิชา

5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำที่ทำหน้าที่สอนหรือปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา 6. ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523

6. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้นำหมู่บ้าน กำนัน ที่ปฏิบัติงานที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

7. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี แบ่ง 8. ออกเป็นสี่กลุ่มอาชีพ ตามสถานการณ์ภาพการประกอบอาชีพ คือ

7.1 อาชีพรับราชการ หมายถึง ข้าราชการทุกประเภทและพนักงานรัฐวิสาหกิจ

7.2 อาชีพรับจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพโดยได้รับค่าจ้างตอบแทนเป็นรายวันหรือรายเดือน ได้แก่ ลูกจ้างในร้านค้า ตลอดจนกรรมกรรับจ้างทุกประเภท เช่น รับจ้างทำไร่ ทำสวน ทำประมง เป็นต้น

7.3 อาชีพค้าขาย หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทางการค้าทุกชนิด

7.4 อาชีพเกี่ยวกับการเกษตรกรรม หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ทำประมง และทำป่าไม้

3. ความต้องการในการรับบริการสังคม คือ ความต้องการในการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ สี่ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา การปฏิบัติงานในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม มีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภารกิจด้านอื่น ๆ เพราะนอกจากเป็นการช่วยแก้ปัญหาของสังคม ได้ตามความต้องการและความจำเป็นของสังคมแล้ว ยังจะช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้การเรียนการสอน และการวิจัย เป็นไปอย่างตรงกับสภาพความเป็นจริงในสังคม

หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการบริการสังคม ถ้าจะพิจารณาตามลักษณะสถาบันแล้ว จะเห็นว่า หน้าที่ของมหาวิทยาลัยมี การผลิตกำลังคน การพัฒนาบุคคล ความเจริญก้าวหน้า และการเผยแพร่ความรู้ การให้บริการสังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ วิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 คือ การศึกษาวิชาการและการผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนสถาบันที่ไม่ได้ประสาทปริญญางานของสถาบันเหล่านี้จะเป็น การให้การศึกษอบรมทางด้านอาชีพตามชื่อของวิทยาลัย เช่น วิทยาลัยพลศึกษา เป็นต้น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 42 - 46)

นโยบายการให้บริการสังคม

เนื่องจากหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมนั้น ยังไม่มีการ เน้น ให้เห็นเด่นชัด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 156) สถาบันอุดมศึกษาจึงควรวาง นโยบาย เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติ โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายในการให้บริการและลักษณะการ ดำเนินงานของสถาบันประกอบกัน การให้บริการแก่สังคมควรจะเป็นบริการที่เหมาะสมกับระดับ ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อนกับสถาบันในระดับที่ ต่ำกว่า นอกจากนี้การบริการจะต้องมีคุณค่าทางวิชาการ คือ มีคุณค่าทั้งปริมาณและคุณภาพ ประเด็นสำคัญที่ควรคำนึงก็คือ การให้บริการจะต้องเหมาะสมกับความต้องการของสังคม ซึ่งเป็น หน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องติดตามดูสถานะของสังคมในท้องถิ่นว่าสังคมมีความต้องการอะไร

(ไพฑูรย์ พงศ์บุตร 2517 : 85 - 86)

นโยบายในการให้บริการสังคมที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 4 (2520 - 2524) ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีลักษณะคล้าย ๆ กัน คือ จะดำเนินการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การสัมมนาทางวิชาการ การเผยแพร่สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ การให้การรักษายาบาลและสาธารณสุข การบริการรักษายาบาลของโรงพยาบาล สัตว์ให้มีการฝึกอบรมทางวิชาการให้เกื้อกูลกับลักษณะอาชีพและท้องถิ่น การดำเนินการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สัตว์ทะเล เป็นต้น สำหรับกรรมการฝึกหัดครู การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน นโยบายเฉพาะภารกิจได้วางไว้หลายประการ เช่น

1. การอบรมครูประจำการ ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูประจำการและผู้นำที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาจากโรงเรียนในระดับประถมและมัธยมทั่วประเทศ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น ๆ ให้เข้ารับการอบรมจากวิทยาลัยครูที่เป็นผู้รับผิดชอบเขตนั้น ๆ
2. กรรมการฝึกหัดครูจะประสานงานและให้ความช่วยเหลือหน่วยงานอื่น ๆ ในเรื่องการฝึกอบรมครูประจำการระยะสั้น เพื่อเป็นการปรับปรุงการสอนของครู
3. กรรมการฝึกหัดครูจะสนับสนุนและช่วยเหลือให้วิทยาลัยครูได้มีความสัมพันธ์กับชุมชนในเขตที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบ โดยจัดสอนและฝึกอบรมทางวิชาการและวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น
4. กรรมการฝึกหัดครูจะส่งเสริมให้ครู อาจารย์ และนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชนมากขึ้น คือ ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนเท่านั้น แต่จะอบรมให้นักศึกษาเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น อาชีพ สุขภาพ อนามัย และการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน โดยร่วมมือกับองค์กรและหน่วยงานอื่น ๆ
5. กรรมการฝึกหัดครูจะส่งเสริมให้วิทยาลัยครูได้ริเริ่มโครงการทดลองต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาและบริการสังคม เพื่อเป็นประสบการณ์และแนวปฏิบัติอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของนักศึกษาในอนาคต

6. กรรมการฝึกหัดครูจะส่งเสริมให้วิทยาลัยครูมีบทบาทสำคัญในการริเริ่มและร่วมมือกับชุมชนในการทำนุบำรุงและเผยแพร่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมประจำถิ่นให้สังคมทั่วไปได้รับทราบ และสร้างความภูมิใจในวัฒนธรรมเฉพาะให้เกิดแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น (พจน์ รัญญูชนร์ 2522 : 160)

การดำเนินงานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา มีผู้ร่วมมือปฏิบัติหลายระดับ มีทั้งระดับบุคคล คือ อาจารย์ของสถาบัน ระดับคณะหรือระดับสถาบัน คือ ผู้บริหารสถาบัน ซึ่งควรจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งฝ่ายวางนโยบายและฝ่ายลงมือปฏิบัติ อาจารย์ควรร่วมมือระดมสรรพกำลังที่อยู่เพื่อรับใช้สังคม โดยมีผู้บริหารสนับสนุนอย่างใกล้ชิด (สมชาย วงศ์เกษม 2519 : 117 - 118) ความร่วมมือในการดำเนินการนอกจากนี้แล้วควรจะได้รับความร่วมมือจากภายในสถาบัน ในฐานะเป็นผู้วางนโยบายและแผนงาน ผู้บริหารและผู้แทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการศึกษา ตามหน้าที่ บทบาท และนโยบายที่วางไว้ (Becerra, 1974 : 6887-A)

ลักษณะของงานด้านการให้บริการสังคม

งานด้านการบริการสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาจัดทำอยู่มีหลายแบบด้วยกัน ได้แก่

1. การสอน สถาบันอุดมศึกษาสามารถสอนความรู้บางอย่างให้แก่บุคคลภายนอกสถาบัน ทั้งนี้โดยการคำนึงถึงความพร้อมของสถาบันนั้น ๆ จากผลการวิจัยของ ปฤศณา ภูวนันท์ (ปฤศณา ภูวนันท์ 2518 : 65) ได้ศึกษาหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยมหิดล ปรากฏว่า อาจารย์คนหนึ่งโดยปกติทำงานด้านการบริการ 13 ชั่วโมง ในขณะที่ใช้เวลาปฏิบัติงานทั้งหมด 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และหนึ่งในสามของอาจารย์ทั้งหมดสอนโดยไม่ได้ให้บริการ ในปีต่อมา สมชาย วงศ์เกษม (สมชาย วงศ์เกษม 2519 : 102) ได้ศึกษาบทบาททางการสอน การวิจัย และการให้บริการสังคมของอาจารย์ในวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าอาจารย์คนหนึ่งใช้เวลาบริการชุมชน 13 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ อาจารย์มากกว่าสองในสามของอาจารย์ทั้งหมดสอนโดยไม่ได้ให้บริการสังคมในวิชาที่ตนสอน จะเห็นได้ว่า อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษายังให้บริการสังคมน้อย

2. การฝึกอบรม เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความรู้ความชำนาญทางด้านวิชาชีพหรือวิชาทั่วไปที่จัดรวมเป็นกลุ่มเพื่อความมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ก็จัดทำอยู่แล้ว เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดอบรมภาคพิเศษ วิทยาลัยครูได้จัดอบรมครูประจำการ โครงการอบรมการเลี้ยงสัตว์ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น

3. การจัดปฐกถา สถาบันอาจจัดเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษตามที่จะเห็นว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าฟังด้วย

4. การอภิปรายและสัมมนา เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาทำอยู่ทั่วไปในขณะนี้ และได้รับความสำเร็จในการดึงดูดความสนใจจากบุคคลภายนอกอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอภิปรายหรือสัมมนาในหัวข้อเรื่องที่เป็นที่สนใจของสังคมในขณะนั้น

5. การจัดนิทรรศการทางวิชาการ เป็นการให้บริการทางวิชาการอีกแบบหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจแต่ต้องจัดและเตรียมงานมาก

6. การเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ สถาบันดำเนินการจัดพิมพ์หรือสนับสนุนให้มีการพิมพ์เอกสารทางวิชาการขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เอกสารเหล่านี้มีโอกาสได้เผยแพร่ไปสู่สังคมภายนอกสถาบัน

7. การเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้โดยอาศัยหนังสือพิมพ์วิทยุและโทรทัศน์เป็นสื่อ ในลักษณะของการบรรยาย การอภิปราย การเขียนบทความ เป็นต้น โดยที่สถาบันอาจรับผิดชอบดำเนินการถือเป็นโครงการของสถาบันเอง หรือสนับสนุนให้หน่วยงานหรือบุคคลในสถาบันเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

8. การออกปฏิบัติงานในท้องถิ่น การออกไปปฏิบัติงานในท้องถิ่นเป็นการให้บริการที่สถาบันนำไปให้ประชาชนถึงที่ การให้บริการแบบนี้ควรคำนึงถึงความต้องการของสังคมว่า สังคมต้องการให้ช่วยเหลือเรื่องใดด้วย ซึ่ง วิสัน จุมปาแปด (วิสัน จุมปาแปด 2520 : 87) ได้ศึกษาเรื่องงานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม และได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาคาดว่าสถาบันอุดมศึกษาควรให้บริการสังคมให้มากทั้งห้าด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษา ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้าน

การปกครอง และด้านการเกษตร ส่วนกลุ่มสมาชิกสภาตำบลและประชาชนคาดหวังว่าสถาบันอุดมศึกษา ควรให้บริการสังคมทั้งห้าด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว และด้านการปกครอง ตามลำดับ จะเห็นว่าความคาดหวังของผู้ให้บริการกับความคาดหวังของผู้รับบริการแตกต่างกัน

นอกจากการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว พระสุวรนาวาจากกลกิจ และ สุรพล จันทร์อาทิตย์ (พระสุวรนาวาจากกลกิจ และ สุรพล จันทร์อาทิตย์ 2522 : 189 - 190) ได้เสนอแนะความคิดเกี่ยวกับรูปแบบในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมไว้ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรการศึกษาหรือหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพที่ตรงตามความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น ให้มีลักษณะจบในตัว (Terminal Program) ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเข้าศึกษาหรืออบรมระยะสั้น ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพได้ทันที โดยไม่เสียเวลาในการประยุกต์มากนัก หากเป็นไปได้ควรให้การฝึกอบรมในความรู้และวิธีการที่ใช้ได้เลย ในสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่นผู้เข้ารับการอบรม
2. จัดทำโครงการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกอาชีพ และทุกระดับ เลือกสรรวิชาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชน การจัดทำหลักสูตรวิชาต่าง ๆ ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้รับบริการแสดงความต้องการว่าต้องการศึกษาวิชาใดบ้าง
3. จัดการประชุมทางวิชาการ การสัมมนา การอภิปราย โดยร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชน และให้ประชาชนทุกอาชีพเข้ามีส่วนร่วมด้วย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุม สัมมนาหรืออภิปรายจะสามารถนำไปปรับใช้ในท้องถิ่นของตนได้
4. จัดนิทรรศการทางวิชาการ แสดงการล้าธวิธี ล้าธผล เพื่อให้ให้เห็นของจริงและเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ดีกว่าเดิม และเห็นแนวทางว่าควรจะนำไปปรับใช้ในท้องถิ่นของตนหรือไม่
5. เผยแพร่ความรู้โดยผ่านทางสื่อมวลชน ใช้ระบบโทรคมนาคมทางไกลเพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน
6. จัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปแบบที่อ่านง่าย ใช้ได้จริงในสภาพท้องถิ่นนั้น

7. จัดรายการตอบปัญหาทางไปรษณีย์และทางวิทยุกระจายเสียง

8. จัดโครงการนำอาจารย์ นิสิต นักศึกษาออกพัฒนาชนบท เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคคลและสังคม โดยร่วมศึกษาร่วมทำงานและร่วมแก้ไขปัญหาให้ชุมชน เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรโดยบุคคลในชุมชนนั้นเอง

9. จัดโครงการเยี่ยมเยียนตามบ้านเรือน (Home Visiting) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาด้านการประกอบอาชีพและปัญหาด้านอื่น ๆ

การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีโครงการในสาขาแพทย์ศาสตร์และเกษตรศาสตร์ซึ่งให้ประโยชน์โดยตรงทั้งในด้านการให้ความรู้ การดูแลเอาใจใส่และการให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่เกษตรกรในชุมชน ตัวอย่างเช่น โครงการช่วยเหลือชาวเขาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ให้คำแนะนำในเรื่องการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการทำนาบนไหล่เขา โครงการปลูกพืชไร่บนแก่งเขา โครงการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ยังมีหน่วยแพทย์อาสาของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งประกอบด้วยแพทย์และทันตแพทย์จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ส่วนหนึ่ง ได้ออกไปปฏิบัติงานตามท้องถิ่นห่างไกลและการคมนาคมไม่สะดวก หน่วยแพทย์เคลื่อนที่นี้จะให้คำแนะนำด้านการรักษาลွှ่สภาพร่างกายและลู่อสภาพพินแก่ประชาชน มีบริการด้านโรงพยาบาลโดยคณะแพทยศาสตร์และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังจัดให้มีการอบรมระยะสั้น เช่น การอบรมครูประจำการ ผู้บริหารและภาคีเอกชน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยขอนแก่นและกระทรวงสาธารณสุขได้ร่วมมือกันจัดตั้งโครงการอาสาสมัครอนามัยชุมชน โดยให้ชาวบ้านจากท้องถิ่นห่างไกลเข้ารับการอบรมและฝึกปฏิบัติการในการบำบัดเมื่อมีปัญหาลุ่อสภาพ จัดให้มีการรักษาลุ่อสภาพแม่และเด็ก ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการวางแผนครอบครัวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหน่วยแพทย์อาสาของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีประกอบด้วยแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล และเภสัชกร อาสาสมัครทำงานในชุมชนห่างไกล คณะแพทยศาสตร์ยังจัดบริการด้านลู่อสภาพและบริการรักษาลุ่อสภาพให้แก่นักเรียนและประชาชน

ในแถบนั้นด้วย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังจัดตั้งโครงการฝึกอบรมการเลี้ยงสัตว์ขึ้นในมหาวิทยาลัย และมีโครงการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ร่วมกับจังหวัดร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยได้ทำการทดลองในเรื่อง การถนอมพืชผัก เพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและสำรวจ ออกแบบก่อสร้างบ่อน้ำขนาดต่าง ๆ บริการอีกอย่างหนึ่งคือ การชุดบ่อน้ำบาดาลในท้องถิ่นที่แห้งแล้ง และมีโครงการอบรมครูประจำการ ของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอาสาสมัครช่วยสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูของ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีการบริการสังคมคล้ายกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเน้นการส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรแก่นักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นพลเมืองดีและเป็นผู้นำชุมชน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งยาลัด 2522 : 155 - 156)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาและค้นคว้าทดลองของ คณะอาจารย์ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้จัดนิทรรศการ รายการเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ตอบปัญหาทางไปรษณีย์ รวมทั้งผลิตเอกสารเผยแพร่ด้วย (สุรพล จันทราบัตย์ 2522 : 193)

วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู นอกจากจะดำเนินการสอนนักศึกษาฝึกหัดครูในระดับต่าง ๆ แล้วยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับการฝึกหัดครูและหน่วยงานอื่น ๆ ทำเป็นการบริการทางวิชาการแก่สังคม คือ

1. การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ตามหลักสูตรของสภาฝึกหัดครู เป็นการเปิดโอกาสให้แก่ครูที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา บุคคลเหล่านี้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี การอบรมใช้วันหยุดประจำสัปดาห์และวันปิดภาคเรียนฤดูร้อนระยะเวลาในการศึกษา 3 - 6 ปี

2. การอบรมเฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องหลักสูตรใหม่ การวัดผลและประเมินผล การแนะแนววิธีสอนต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อเป็นการให้ความรู้และส่งเสริมคุณภาพของครูประจำการ

ภายในท้องถิ่น เป็นโครงการอบรมระยะสั้น ๆ ในแต่ละปีวิทยาสัยครูแต่ละแห่งจะมีการอบรมระยะสั้น ๆ ประมาณ 4 - 6 ครั้ง

3. งานคัดลอกนระหว่างปิดภาคฤดูร้อน (อ.ค.ร.) จัดให้การอบรมแก่ครูในระหว่างปิดภาคเรียนฤดูร้อน เพื่อให้ครูประจำการมีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรงจากครูอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียน เมื่ออบรมเสร็จแล้วกรรมการฝึกหัดครูก็จะคัดลอกให้ ในแต่ละปีจะมีผู้เข้ารับการอบรมในวิทยาสัยครูทุกแห่ง จำนวนประมาณ 39,000 คน

4. การคัดลอกนวิชาสู่ทางไปรษณีย์ เพื่อให้ครูประจำการที่อยู่ห่างไกล ไม่สะดวกจะไปศึกษาเล่าเรียนในสถานศึกษาได้โดยตรง หรือเกิดความลำบากในการเดินทางไปรับการอบรม กองส่ง เสริมวิทยฐานะครูจะส่งบทเรียนและแบบฝึกหัดไปให้ผู้เรียนทางไปรษณีย์ เมื่อผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จแล้วก็ส่งมาให้อาจารย์ตรวจ ในแต่ละปีจะมีผู้สมัครเรียนประมาณ 3,000 คน

5. การบรรยายความรู้วิชาสู่ครูทางวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้ครูประจำการที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลการติดต่อทางไปรษณีย์ไม่สะดวกหรือไปไม่ถึง ครูเหล่านี้ก็จะศึกษาหาความรู้จากการฟังคำบรรยายทางวิทยุกระจายเสียง แล้วไปสมัครสอบตามที่ฝ่ายคัดลอกนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

6. การอบรมครูประจำการประเภท ข. สำหรับครูที่มีอาวุโสและมีประสบการณ์ในการสอนมานานแต่ไม่มีวุฒิ

วิทยาสัยพลศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีกิจกรรมในด้านการบริการสังคมที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. โครงการส่ง เสริมกีฬาเยาวชนและประชาชน โดยวิทยาสัยพลศึกษาทุกแห่งเป็นศูนย์กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เป็นต้น
2. โครงการเผยแพร่กิจกรรมทางพลศึกษา โดยดำเนินการเผยแพร่กิจกรรมพลศึกษาทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์สัปดาห์ละครั้ง
3. วิทยาสัยพลศึกษาจัดให้มีการอบรมครูประจำการหมวดวิชาพลานามัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ครูประจำการ โดยวิทยาสัยพลศึกษาจัดส่งอาจารย์ของวิทยาลัยออกไปอบรมที่โรงเรียนในชนบท โดยเฉลี่ยแล้วเดือนละครั้ง ทั่วประเทศมีครูประจำการเข้าอบรมปีละประมาณ 600 คน

4. โครงการศึกษาภาคฤดูร้อนร่วมกับครูสภาและกรรมการฝึกหัดครู อบรมครู พ.ม. หมวด ค. ปีละครั้ง มีครูประจำการเข้าอบรมปีละประมาณ 6,000 คน โดยจัดอบรมที่วิทยาลัยพลศึกษาแต่ละแห่ง

5. อบรมครูประจำการในโครงการอบรมผู้ตัดสินกีฬาปีละ 24 ครั้ง มีผู้เข้าอบรมปีละประมาณ 720 คน

6. จัดอบรมครูประจำการในโครงการฝึกสอนกีฬาปีละ 12 ครั้ง มีผู้เข้าอบรมปีละ 360 คน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 103 - 105)

ในด้านวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีการดำเนินการด้านการบริการสังคมหลายประการด้วยกัน เช่น วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ มีวัตถุประสงค์จะให้สถาบันเป็นศูนย์กลางของการศึกษาอาชีวเกษตรกรรม โดยให้การฝึกอบรมให้การศึกษาเพิ่มเติมแก่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมและครูสอนวิชาเกษตร รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลอีกด้วย ดังนั้น วิทยาลัยจึงได้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรพิเศษขึ้น เริ่มครั้งแรกในปีการศึกษา 2505 และได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ลักษณะของการฝึกอบรมแบ่งได้เป็นสี่ลักษณะ คือ

1. การอบรมครูประจำการ จัดสำหรับครูสอนวิชาเกษตรและวิชาสามัญสัมพันธ์ในสถานศึกษาอาชีวเกษตรในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น พืชกรรม วิชาเกษตร สัตวบาล การสัตพารัมภ์กรรมนักเรียน ฯลฯ การอบรมนี้จัดขึ้นในระหว่างปิดภาคเรียน

2. ฝึกอบรมพัฒนากร จัดสำหรับพัฒนากรหรืออาสาสมัครพัฒนาของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ฝึกอบรมวิชาเกษตรทั่วไป โดยเน้นหนักภาคปฏิบัติ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2510 จนถึงปัจจุบัน รวมประมาณ 30 รุ่น

3. การอบรมเยาวชน จัดสำหรับเยาวชนนอกวัยเรียน คือ ผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาแล้วกำลังช่วยครอบครัวทำงานในไร่นา โดยร่วมมือกับอำเภอศรีราชา จัดสอนวิชาเกษตรหลักสูตรระยะสั้นสามเดือน ได้ดำเนินการไปแล้วสองรุ่น คือ เมื่อปีการศึกษา 2517 ที่โรงเรียนวัดตโปทาราม ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา ปี 2518 ที่โรงเรียนบ้านบางพระ "ผิงนาวิกอนุสรณ์" ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา

4. การบรรยายพิเศษ จัดสำหรับนิสิตนักศึกษาและนักเรียน ตลอดจนถึง เกษตรกรที่มา ขอให้จัดชั่วโมงบรรยาย ปฏิบัติ ลำธิต วิชาเกษตรสาขาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น การเพาะเลี้ยง กล้วยไม้ การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การใช้เครื่องมือฟาร์ม เป็นต้น กิจกรรมนี้จัดตลอดปีตามที่ มีผู้มาติดต่อขอความร่วมมือ

สำหรับปีการศึกษา 2519 - 2522 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยให้ทำการฝึกอบรมวิชาเกษตรทั่วไปแก่ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจาก จังหวัดต่าง ๆ 71 จังหวัด จำนวน 71 คน เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม (วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ 2522 : 27 - 28)

การบริการสังคมในด้านอาชีวศึกษานี้ คณะอนุกรรมการดำเนินการวางแผนและติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ได้ให้อำเภอเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัด กิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนไว้ว่า ควรให้สถานศึกษาดำเนินการกิจในด้าน การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคมให้กว้างขวาง เพื่อยกระดับมาตรฐานการประกอบอาชีพ ของประชาชน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษาเป็นสำคัญ (คณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ 2522 : 80)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการสังคมหลายอย่าง เช่น การจัดพิพิธภัณฑ์สัตว์และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม ของวิทยาเขตบางแสน การจัดการความรู้ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ส่งบุคลากรไปเป็นวิทยากรแก่หน่วยงานต่าง ๆ การอบรมและสัมมนา จัดบริการสุขภาพและอนามัย เผยแพร่เอกสารทางวิชาการ การให้หน่วยราชการอื่น ๆ ยืมอุปกรณ์ การสอน อบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมพื้นบ้าน และการอบรมนายห้างตะลุง ของสถาบันกัญฉศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา เป็นต้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2524 : 189 - 296)

ความต้องการรับการบริการสังคมของประชาชน

การศึกษากับสังคมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ สังคมเจริญไปถึงขั้นใด การศึกษาก็ต้องเจริญไปถึง ขั้นนั้น ในบางครั้งสังคมก็ครอบคลุมและมีอิทธิพลเหนือกว่าการศึกษา มีผลให้การศึกษาลดระดับลง

บางโอกาสการศึกษาก็ช่วยให้สังคมรู้ตัวไป ปัญหาจึงมีอยู่ว่า ทำอย่างไรจะให้สถาบันอุดมศึกษาได้มี
โอกาสบริการทางวิชาการให้แก่สังคมมากขึ้น (วิจิตร อวระกุล 2517 : 82) สถาบันอุดมศึกษา
ควรจะทำหน้าที่เผยแพร่วิทยาการสมัยใหม่ให้แก่ชุมชนโดยกว้างขวาง เนื่องจากสถาบันดังกล่าวเป็น
แหล่งวิชาการที่สมบูรณ์ที่สุดในบรรดาสถานศึกษาด้วยกัน กรอบกับมีผู้ทรงคุณวุฒิอย่างพร้อมเพียง
มีอุปกรณ์ที่จะเผยแพร่ความรู้ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ (คุกร ศรีแลน 2520 : 28)

การบริการสังคมนั้นก่อนที่สถาบันอุดมศึกษาจะจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งพัฒนาสังคมจำเป็นต้องทราบความต้องการของสังคมเสียก่อนว่า สังคมต้องการให้พัฒนาในเรื่องใดบ้าง ทั้งนี้เพราะที่
แล้วมาการดำเนินงานบริการวิชาการแก่ชุมชนยังประสบปัญหาด้านความร่วมมือจากชุมชน (การ
เชื้อเจ็ดตน 2513 : 50) จึงควรมีการศึกษาสภาพของสังคมและความต้องการของประชาชนใน
ท้องถิ่นและควรชี้แจงให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการเข้าใจความมุ่งหมาย วิธีการ หน้าที่ และความ
รับผิดชอบเสียก่อน (ลุตติต หนูนกัฏ 2503 : 106 - 108)

จากการศึกษาความต้องการด้านวิชาการของประชาชน คูมส์ (Coombs, 1974 : 5)
ได้จำแนกความต้องการออกเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ คิดเป็น
ความเข้าใจวิทยาศาสตร์เบื้องต้นและสิ่งแวดล้อมทั่วไป เป็นต้น
2. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัว ได้แก่ การอนามัยและโภชนาการ
ศกกรรมศาสตร์และการเลี้ยงดูเด็ก การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านเรือนและการวางแผนครอบครัว เป็นต้น
3. ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน ได้แก่ การศึกษาเพื่อความเข้าใจ
ในการปกครองท้องถิ่น ประเทศและการสหกรณ์ เป็นต้น
4. ด้านการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะอย่าง
ในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและความต้องการทางสังคม ซึ่งเป็น
ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ความต้องการทางด้านวิชาการของประชาชนตามแนวความคิดของ คูมส์ เป็นเพียงแนว
ความคิดกว้าง ๆ ไม่ละเอียดพอที่จะใช้เพื่อดำเนินงานบริการทางวิชาการแก่สังคมได้ ดังนั้น สถาบัน
อุดมศึกษาจึงต้องศึกษาความต้องการของประชาชนเสียก่อน เจมส์ (James, 1970 : 2673-A)

ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้บริการการศึกษาแก่ชุมชนเมืองของรัฐจอร์เจีย พบว่าความต้องการที่จำเป็นมาก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ลู่ทาง อาหารและโภชนาการ ในปี พ.ศ. 2517 โกลด์เบิร์ก (Goldburg. 1974 : 3380-A) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมโครงการสำหรับบริการชุมชนของวิทยาลัยชุมชน ผลของการวิจัยทำให้ทราบว่ากิจกรรมที่ผู้ให้บริการสนใจและได้ผลดี คือ พิมพ์ดีด การทำขนม การตัดเย็บเสื้อผ้า และการบริหารร่างกายสำหรับสตรี

การวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการรับบริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเรา ในปี พ.ศ. 2520 ศิริวรรณ เสรีกิจวงศ์ (ศิริวรรณ เสรีกิจวงศ์ 2520 : จ) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมในการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูมหาสารคาม และความต้องการบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ ได้เสนอผลการศึกษาไว้ว่า ประชาชนร้อยละ 90 ขึ้นไป ต้องการบริการทางวิชาการด้านเศรษฐกิจ และอาชีพมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านอนามัยและโภชนาการ ด้านการศึกษาทั่วไปและด้านการปกครองตามลำดับ ในปีต่อมา ประสิทธิ์ เทียมเดช (ประสิทธิ์ เทียมเดช 2521 : 50) ได้วิจัยเรื่องการบริการชุมชนของวิทยาลัยครูตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ครูและผู้นำท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 5 ได้เสนอผลการวิจัยไว้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมการบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ กลุ่มผู้บริหารการศึกษาและครูให้ความสำคัญแก่การบริการด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการไว้เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ การบริการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพ ส่วนผู้นำท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่การบริการด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและอาชีพเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้วิจัยเรื่อง มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับการสนองความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าผู้รับบริการมีความเห็นดังนี้ คือ คณะศึกษาศาสตร์ควรบริการเกี่ยวกับการอบรมสัมมนาครู การศึกษาในชนบท การศึกษาผู้ใหญ่ อบรมธรรมนิยมประเพณี การศึกษานอกสถานที่และการแนะแนวแก่นักเรียน เป็นต้น คณะพยาบาลศาสตร์ควรบริการเกี่ยวกับการจัดหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ไปตามหมู่บ้านให้ความรู้ด้านการพยาบาลเบื้องต้นแก่ชาวบ้าน แนะนำวิธีการใช้ยาแต่ละประเภท ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดและสัดอบรมครูที่ทำหน้าที่ปลุกปั้นพยาบาล เป็นต้น คณะเกษตรศาสตร์ควรบริการเกี่ยวกับการขยายพันธุ์และผสมพันธุ์ที่ดีแก่เกษตรกร สานิตอบรมแนะนำเกษตรกร อบรมพนักงานเกษตรจังหวัดและส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น (ชวลิต ดวงพัตรา และคนอื่น ๆ 2523 : 56 - 57)

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นว่าการให้บริการสังคมของสถาบัน
อุดมศึกษา ควรได้รับการส่งเสริมและการติดตามความต้องการของสังคม คือ ประชาชนส่วนใหญ่
ผู้เกี่ยวข้องต้องการทราบว่า การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกจัดทำมากน้อยเพียงใด
และตรงกับความต้องการรับบริการของประชาชนหรือไม่ โดยแบ่งเนื้อหาการให้บริการสังคม
ออกเป็นสี่ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัย
และชีวิตครอบครัว ส่วนความต้องการรับบริการของประชาชน ก็ศึกษาจากผู้นำชุมชน ประชาชน
ซึ่งจำแนกตามกลุ่มอาชีพ คือ อาชีพรับราชการ อาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพเกี่ยวกับการ
เกษตรกรรม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรรม มีความ
ต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกแตกต่างกันดังนี้
 - 1.1 ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรรม มีความ
ต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการปกครอง แตกต่างกัน
 - 1.2 ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรรม มีความ
ต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านเศรษฐกิจและอาชีพ แตกต่างกัน
 - 1.3 ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรรม มีความ
ต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการศึกษา แตกต่างกัน
 - 1.4 ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรรม มีความ
ต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก
ที่หาอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก
ที่หาอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่แท้จริง แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ ที่มีต่อการบริการ
สังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่แท้จริง แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการ
สังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคเหนือที่ควรทำ แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในบทนี้แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสกัดกระทำกับข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการให้บริการสังคม ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก จำนวนหกแห่ง คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษา ฉะเชิงเทรา รวมจำนวนทั้งหมด 336 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 103 คน และอาจารย์ 233 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผู้รับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย
ผู้นำชุมชน จำนวน 84 คน และประชาชน จำนวน 400 คน

2. วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1 สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1.1 รวบรวมรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก

2.1.2 สดัดสถาบันออกเป็นประเภทตามลักษณะวิชาที่สถาบันนั้น ๆ เปิดสอนอยู่

ได้ดังนี้

มหาวิทยาลัย

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาลัยครู

วิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพลศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษา

2.1.3 กลุ่มตัวอย่างสถาบันอุดมศึกษาประเภทต่าง ๆ ในข้อ 2.1.2 มาประเภทละ
สถาบัน ได้รายชื่อดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ

วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา

วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี

วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

2.1.4 ผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ศึกษาจากผู้บริหารและอาจารย์
ของสถาบันอุดมศึกษาในข้อ 2.1.3 ซึ่งมีรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้บริหาร อาจารย์ ของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันอุดมศึกษา	ผู้บริหาร	อาจารย์	รวม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	35	77	112
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา			
วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ	10	19	29
วิทยาลัยครูจະเชียงเทรา	30	67	97
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	7	14	21
วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี	6	22	28
วิทยาลัยอาชีวศึกษาจະเชียงเทรา	15	34	49
รวม	103	233	336

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา มีวิธีการดำเนินการดังนี้

2.2.1 ผู้เฝ้าชุมชน ศึกษาจากกำหนดและผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 84 คน

2.2.2 ประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของกลุ่มอาชีพสี่กลุ่ม (Stratified Random Sampling) ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการประกอบอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	40	10
รับจ้าง	60	15
ค้าขาย	100	25
เกษตรกรรม	200	50
รวม	400	100

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบสอบถามของ ประสิทธิ์ เกียมเดช (ประสิทธิ์ เกียมเดช 2521 : 74 - 82) แบบสอบถามมีสองชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับผู้นำชุมชนและประชาชน ในแบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งออกเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ คือ ตำแหน่ง หรือ อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทว่าอยู่จริง และควรทำ กับข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยแบบสอบถามชุดที่ 1 จะถามในลักษณะของการจัดบริการมีมากน้อยเพียงไรและควรจัดมากน้อยเพียงไร ส่วนชุดที่ 2 จะถามในแง่ปริมาณความต้องการของผู้รับบริการว่าต้องการมากน้อยเพียงไร ซึ่งในแต่ละข้อคำถามจะสอดคล้องกับแบบสอบถามชุดที่ 1 หรือกล่าวได้ว่า แบบสอบถามทั้งสองชุดมีลักษณะวัดเนื้อหาเกี่ยวกับการบริการสังคมอย่างเดียวกัน แตกต่างกันเพียงวัดปริมาณการวัดกับปริมาณความต้องการบริการเท่านั้น

แบบสอบถามทั้งหมด 26 ข้อ แบ่งออกเป็นการบริการสังคมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการปกครอง จำนวน 5 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1 - 5
2. ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ จำนวน 7 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 6 - 12
3. ด้านการศึกษา จำนวน 6 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 13 - 18
4. ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว จำนวน 8 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 19 - 26

ทั้งนี้กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนไว้ดังนี้

ทำอยู่จริงหรือควรทำหรือต้องการ มากอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
ทำอยู่จริงหรือควรทำหรือต้องการ มาก	ให้ 4 คะแนน
ทำอยู่จริงหรือควรทำหรือต้องการ ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ทำอยู่จริงหรือควรทำหรือต้องการ น้อยมาก	ให้ 2 คะแนน
ไม่มีเลยหรือไม่ต้องการเลย	ให้ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้มีความรู้และเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความเหมาะสมของการใช้ภาษาในแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) โดยสัมภาษณ์ประชาชนที่อยู่ในตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 40 คน ใช้ผู้สัมภาษณ์ 4 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงด้านการใช้ถ้อยคำ เนื้อหาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล

1. การเก็บข้อมูล

- 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริหาร อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม

ไปแจกที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งหกแห่ง จำนวนทั้งหมด 476 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนมา 349 ชุด มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 13 ชุด ซึ่งเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 336 ชุด คิดเป็นร้อยละ 70.58 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนแบบสอบถามที่ได้ตั้ง ตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนจากผู้บริหาร อาจารย์ จำนวนตามสถาบันการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา	จำนวนแบบสอบถามที่แจก			จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน		
	ผู้บริหาร	อาจารย์	รวม	ผู้บริหาร	อาจารย์	รวม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	48	96	144	35	77	112
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา						
วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ	15	33	48	10	19	29
วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา	42	88	130	30	67	97
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	8	16	24	7	14	21
วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี	14	24	38	6	22	28
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	49	43	92	15	34	49
รวม	176	300	476	103	233	336

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้รับบริการ

1.2.1 ผู้นำชุมชน การเก็บข้อมูลผู้วิสัยได้นำแบบสอบถามไปแจกแก่ กำนัน

ผู้ใหญ่บ้าน ที่มาประชุม ณ ที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 84 ชุด จากจำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้านทั้งหมด 112 คน ได้แบบสอบถามคืนคิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

1.2.2 ประชาชน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ซึ่งใช้ผู้สัมภาษณ์จำนวนเก้าคน สัมภาษณ์ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ให้คำแนะนำวิธีการสัมภาษณ์แก่ผู้สัมภาษณ์ก่อน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์รวมแบบสอบถาม 400 ชุด จำแนกตามสถานภาพการประกอบอาชีพดังนี้ คือ อาชีพรับราชการ 40 ชุด อาชีพรับจ้าง 60 ชุด อาชีพค้าขาย 100 ชุด อาชีพเกษตรกรรม 200 ชุด ครบตามจำนวนที่ต้องการ

2. การจัดการกับข้อมูล

2.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาจำนวน 833 ชุด มาคัดเลือกไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ได้ข้อมูลครบสมบูรณ์ จำนวน 820 ชุด

2.2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ F-test (Lindquist. 1956 : 56) ทดสอบสมมติฐานข้อ 1.1, 1.2, 1.3 และข้อ 1.4 หากพบความแตกต่างจึงใช้ q-statistic (Winer. 1971 : 185) ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

2. ใช้ t-test (Ferguson. 1971 : 154) ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็น dependent คือ สมมติฐานข้อ 2 และข้อ 3

3. ใช้ t-test (Ferguson. 1971 : 152) ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็น independent คือ สมมติฐานข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ค่า Sum Square
MS	แทน	ค่า Mean Square
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
การบริการสังคม	แทน	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก
ทำอยู่จริง	แทน	การบริการสังคมที่ทำอยู่จริง ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ควรทำ	แทน	การบริการสังคมที่ควรทำ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มผู้ให้บริการ	แทน	ผู้บริหาร และอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา
กลุ่มผู้รับบริการ	แทน	ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร
ระดับที่คาดหวัง	แทน	ระดับความต้องการรับบริการสังคมโดยเฉลี่ยจากจำนวนข้อคำถาม ในแบบสอบถามแต่ละด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสามตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการใน
ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงและควรทำ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

1.1 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา กับค่าเฉลี่ยที่คาดหวังของความต้องการรับการบริการของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร

ค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา กับค่าเฉลี่ยที่คาดหวังของความต้องการรับการบริการของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา กับค่าเฉลี่ยที่คาดหวังของความต้องการรับบริการของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง	ความต้องการรับบริการ							
	การปกครอง		เศรษฐกิจและอาชีพ		การศึกษา		อนามัยและชีวิตครอบครัว	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
ระดับที่คาดหวัง	15.0000	-	21.0000	-	18.0000	-	24.0000	-
ผู้นำชุมชน	19.4643	11.6251	26.3333	27.2620	22.8929	24.6748	31.4762	38.0602
รับราชการ	20.1750	12.5580	26.2750	27.1791	23.5750	20.1995	31.7500	20.6552
รับจ้าง	17.7500	12.6992	23.2333	31.4366	20.5333	23.6093	29.4167	26.9585
ค้าขาย	17.6400	18.4142	23.7900	32.2487	21.0400	23.9799	29.9000	36.4745
เกษตรกรรวม	17.9000	16.7811	25.0050	29.9451	20.4950	26.4738	29.9300	29.5436

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความต้องการรับบริการของผู้นำชุมชนประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว สูงกว่าค่าเฉลี่ยที่คาดหวังของความต้องการรับบริการทุกด้าน แสดงว่า ผู้นำชุมชนและประชาชนมีความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ มาก โดยคะแนนเฉลี่ยความต้องการการรับบริการด้านอนามัยและชีวิตครอบครัวสูงเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนคะแนนเฉลี่ยความต้องการการรับบริการในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการศึกษา มีค่าใกล้เคียงกัน

1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้าน
การปกครอง

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1.1 ที่ว่า "ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ
รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรมีความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้ว
การปกครองแตกต่างกัน" จึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความต้องการ
รับการบริการสังคมของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร
เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผลปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ
ด้านการปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	384.173	4	87.0432	5.75326**
ภายในกลุ่ม	7246.960	479	15.1294	
รวม	7595.14	483		

**P < .01

จากตาราง 5 พบว่า ค่าสถิติของการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 แสดงว่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความ
ต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการปกครองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q -statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย
ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน
ผู้ประกอบการรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านการปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกร	ผู้นำชุมชน	รับราชการ
		17.6400	17.7500	17.9000	19.4643	20.1750
ค้าขาย	17.6400	-	0.1100	0.2600	1.8240*	2.5350**
รับจ้าง	17.7500		-	0.1500	1.7140*	2.4250**
เกษตรกร	17.9000			-	1.5640*	2.2750**
ผู้นำชุมชน	19.4643				-	0.7107
รับราชการ	20.1750					-

** $p < .01$

* $p < .05$

		2	3	4	5
$q_{.99}(r, 479)$		3.64	4.12	4.40	4.60
$\sqrt{MS_W/ก} \cdot q_{.99}(r, 479)$		1.6580	1.8760	2.0000	2.0953
$q_{.95}(r, 479)$		2.77	3.31	3.63	3.86
$\sqrt{MS_W/ก} \cdot q_{.95}(r, 479)$		1.2610	1.5070	1.6530	1.7580

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้ประกอบการรับราชการและผู้นำชุมชน มีความต้องการรับ
การบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการปกครองไม่แตกต่างกัน แต่ผู้รับบริการทั้งสองกลุ่ม

มีความต้องการรับบริการสังคมในด้านนี้มากกว่าผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย รับจ้าง และเกษตรกรรวม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1.2 ที่ว่า "ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ
รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้าน
เศรษฐกิจและอาชีพแตกต่างกัน" จึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความ
ต้องการรับบริการสังคมของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และ
เกษตรกร เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผลปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคม จากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ที่มีต่อการบริการ
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	539.639	4	134.9100	4.50978**
ภายในกลุ่ม	14329.200	479	29.9149	
รวม	14868.900	483		

**P < .01

จากตาราง 7 พบว่า ค่าสถิติของการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความต้องการรับการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา ในด้าน เศรษฐกิจและอาชีพ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q-statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน
ผู้ประกอบการรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านเศรษฐกิจ
และอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	รับจ้าง	ค้าขาย	เกษตรกร	รับราชการ	ผู้นำชุมชน
		23.2333	23.7900	25.0050	26.2750	26.3333
รับจ้าง	23.2333	-	0.5567	1.7717	3.0417**	3.1000**
ค้าขาย	23.7900		-	1.2150	2.4850*	2.5430*
เกษตรกร	25.0050			-	1.2700	1.3283
รับราชการ	26.2750				-	0.0583
ผู้นำชุมชน	26.3333					-

**p < .01

*P < .05

		2	3	4	5
	$q_{.99}(4, 479)$	3.64	4.12	4.40	4.60
$\sqrt{MS_W/df}$	$q_{.99}(r, 479)$	2.3310	2.6380	2.8180	2.9460
	$q_{.95}(r, 479)$	2.77	3.31	3.63	3.86
$\sqrt{MS_W/df}$	$q_{.95}(r, 479)$	1.7740	2.1200	2.1520	2.4720

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการรับราชการ และเกษตรกร
มีความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้าน เศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกัน
แต่ผู้รับบริการทั้งสามกลุ่มมีความต้องการรับบริการสังคมในด้านนี้มากกว่าผู้ประกอบการ
รับจ้าง และค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการรับบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ
ด้านการศึกษา

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1.3 ที่ว่า "ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ
รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความต้องการรับบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ในด้านการศึกษามากต่างกัน" จึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความต้องการ
รับบริการบริการสังคมของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร
เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการบริการสังคม จากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ
ด้านการศึกษา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	591.633	4	147.9080	5.9381**
ภายในกลุ่ม	11930.700	479	24.9075	
รวม	12522.300	483		

** $P < .01$

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสถิติของการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 แสดงว่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความ
ต้องการรับบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการศึกษามากต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q -statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชน
ผู้ประกอบการรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการด้านการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	เกษตรกร	รับจ้าง	ค้าขาย	ผู้นำชุมชน	รับราชการ
		20.4950	20.5333	21.0400	22.8929	23.5750
เกษตรกร	20.4950	-	0.0383	0.5450	2.3979*	3.0800**
รับจ้าง	20.5333		-	0.5067	2.3596*	3.0417**
ค้าขาย	21.0400			-	1.8529*	2.5350**
ผู้นำชุมชน	22.8929				-	0.6871
รับราชการ	23.5750					-

**P < .01

*P < .05

		2	3	4	5
	$q_{.99}(r, 479)$	3.64	4.12	4.40	4.60
$\sqrt{MS_W/n}$	$q_{.99}(r, 479)$	2.1270	2.4077	2.5710	2.6880
	$q_{.95}(r, 479)$	2.77	3.31	3.63	3.86
$\sqrt{MS_W/n}$	$q_{.95}(r, 479)$	1.6180	1.9340	2.1210	2.2550

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ประกอบการรับราชการและผู้นำชุมชน มีความต้องการรับ
การบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้รับบริการทั้งสองกลุ่ม

มีความต้องการรับบริการสังคมในด้านนี้มากกว่าผู้ประกอบการอาชีพค้าขาย รับจ้าง และเกษตรกร
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา
ของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการ
ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1.4 ที่ว่า "ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ
รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรมีความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้าน
อนามัยและชีวิตครอบครัวแตกต่างกัน" จึงทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย
ความต้องการรับบริการสังคมของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย
และเกษตรกร เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน ผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการรับบริการสังคม จากสถาบัน
อุดมศึกษาของผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อ
การบริการด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	290.133	4	72.5332	2.30926
ภายในกลุ่ม	15045.300	479	31.4098	
รวม	15335.4	483		

จากตาราง 11 ค่าสถิติของการวิเคราะห์ความแปรปรวนไม่พบนัยสำคัญ
ทางสถิติ แสดงว่า ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร
มีความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษา ในด้านอนามัยและชีวิตครอบครัวไม่
แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคม
ของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

เปรียบเทียบค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ที่มีต่อการบริการ
สังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

ตาราง 12 ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา
ที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

การบริการสังคม	ทำอยู่จริง		ควรทำ	
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2
ด้านการปกครอง				
ผู้บริหาร	11.2621	8.8342	20.2621	8.3682
อาจารย์	10.8755	9.7913	20.0601	9.6959
ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ				
ผู้บริหาร	15.1456	13.3670	28.7670	16.0078
อาจารย์	15.3605	22.8745	28.3190	21.7185
ด้านการศึกษา				
ผู้บริหาร	12.9709	10.9410	24.8252	9.0961
อาจารย์	13.1631	16.9946	24.8197	15.1698
ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว				
ผู้บริหาร	16.7864	37.5079	32.5340	29.4271
อาจารย์	17.1030	37.1568	32.9928	28.0199

จากตาราง 12 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง น้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำทั้งสิ้นด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

ส่วนคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์มีค่าใกล้เคียงกัน และคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำในการให้บริการแต่ละด้านก็มีค่าใกล้เคียงกันเช่นเดียวกัน แสดงว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาทั้งที่ทำอยู่จริงและควรทำไม่แตกต่างกัน

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ที่ว่า "ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกัน" จึงนำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง กับควรทำ มาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

การบริการสังคม	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทำอยู่จริง	103	56.165	165.4387	27.6139**
ควรทำ	103	106.388	178.4976	

**p < .01

จากตาราง 13 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกันโดยคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมที่ทำอยู่จริง ซึ่งสอดคล้องกับลัทธิฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่ว่า "ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกัน" จึงนำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ผลปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

การบริการสังคม	N	$\bar{X}$	S^2	t
ทำอยู่จริง	233	56.4635	234.6778	39.7583**
ควรทำ	233	105.1330	214.4496	

**P < .01

จากตาราง 14 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ แตกต่างกัน โดย

คะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 4 ที่ว่า "ความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริง แตกต่างกัน" จึงนำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงมาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ผลปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
ผู้บริหาร	103	56.1650	165.4387	0.0530071
อาจารย์	233	56.4635	234.6778	

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง ระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ผู้บริหารกับอาจารย์มีความคิดเห็นต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงและควรทำ

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 5 ที่ว่า "ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริงแตกต่างกัน" ซึ่งนำคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับคะแนนเฉลี่ยความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง มาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ผลปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มผู้ให้บริการ	336	56.3720	213.4754	7.38368**
กลุ่มผู้รับบริการ	484	94.9138	310.4221	

**p < .01

จากตาราง 16 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำ

เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 6 ที่ว่า "ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ควรทำแตกต่างกัน" สันนิษฐานคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับคะแนนเฉลี่ยความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำ มาเปรียบเทียบโดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการตรวจสอบ ผลปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มผู้ให้บริการ	336	106.2110	203.4274	2.1606*
กลุ่มผู้รับบริการ	484	94.9138	310.4221	

*P < .05

จากตาราง 17 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้มีอาชีพต่างกัน และการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม แบบสอบถามมีสองชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ และชุดที่ 2 สำหรับผู้ที่มีอาชีพอื่นและประชาชน ในแบบสอบถามแต่ละชุดจะแบ่งออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพของผู้ตอบ และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 26 ข้อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 820 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.99 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร 103 คน อาจารย์ 233 คน ผู้มีอาชีพอื่น 84 คน และประชาชน จำนวน 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้มีอาชีพอื่น ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกรที่มีต่อการบริการสังคมในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว โดยใช้ F-test และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ q-statistic

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ โดยใช้ t-test

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงและควรทำ โดยใช้ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความต้องการรับบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกของผู้นำชุมชนและประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันที่มีต่อการบริการในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบอาชีพรับราชการ มีความต้องการรับบริการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในด้านการปกครองและด้านการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้รับบริการทั้งสองกลุ่มมีความต้องการรับบริการบริการสังคมในด้านสังคมกล่าวมากกว่าผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร

ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบอาชีพรับราชการ และเกษตรกร มีความต้องการการรับบริการบริการสังคมในด้านเศรษฐกิจและอาชีพไม่แตกต่างกัน แต่ผู้รับบริการทั้งสองกลุ่มมีความต้องการรับบริการบริการสังคมในด้านนี้มากกว่าผู้ประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขาย ส่วนการบริการสังคมในด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ปรากฏว่าผู้นำชุมชนและประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันมีความต้องการรับบริการบริการไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงกับควรทำ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมที่ควรทำสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมที่ทำอยู่จริง ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริงและควรทำ

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการรับบริการของกลุ่มผู้รับบริการที่ได้ต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง มีความแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยความต้องการรับบริการของกลุ่มผู้รับบริการสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการที่มีต่อการให้บริการสังคมที่ทำอยู่จริง เช่นเดียวกันกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการที่มีต่อการบริการสังคมที่ควรทำก็มีความแตกต่างกันโดยคะแนนเฉลี่ยของความต้องการรับบริการสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำ

อภิปรายผล

1. ความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกของผู้นำชุมชนและประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของความต้องการรับบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาของผู้นำชุมชนและประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกันแล้วพบว่า ผู้นำชุมชน ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างก็มีความต้องการรับบริการสังคมในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการศึกษาแตกต่างกัน โดยที่ผู้นำชุมชนกับประชาชนประกอบอาชีพรับราชการมีความต้องการรับบริการมากกว่าประชาชนรับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดทำในรูปของการให้บริการทางวิชาการ กลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนประกอบอาชีพรับราชการจึงมีโอกาสและความต้องการในการที่จะรับบริการต่าง ๆ ได้มากกว่าประชาชนอื่น ประกอบกับสถานภาพทางสังคมและลักษณะของการประกอบอาชีพ ทำให้ประชาชนรับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร ไม่มีเวลาพอที่จะให้ความสนใจกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการศึกษาอย่างจริงจัง

ส่วนความต้องการรับบริการสังคมด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ทั้งผู้นำชุมชน ประชาชนประกอบอาชีพรับราชการ รับจ้าง ค้าขาย และเกษตรกร มีความต้องการรับบริการไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้บริการในด้านนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของคณะ
ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นประกอบอาชีพใด ทุกคนมีความต้องการที่จะมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ปราศจากโรคภัย
ไข้เจ็บ

2. การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริงกับควรทำ ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารกับอาจารย์

ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นตรงกัน คือ การให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา
ทั้งในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ด้านการศึกษา และด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว
ที่ทำอยู่ในปัจจุบันยังมีน้อยและควรทำให้มากกว่าเดิม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
สุธีระ ทานตะวันชัย (สุธีระ ทานตะวันชัย 2517 : 82) ที่ว่า งานบริการด้านวิชาการแก่ชุมชน
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางส่วน ยังมีการปฏิบัติน้อยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาด
ความสะดวกและขาดความร่วมมือ ขาดการสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ อาจารย์มีชั่วโมงสอน
มากอยู่แล้ว ขาดผู้นำในการให้บริการทางวิชาการและไม่เป็นความดีความชอบในการปฏิบัติราชการ
การที่ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาควรให้บริการสังคมแก่ประชาชนมากกว่า
ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน แสดงว่าทั้งผู้บริหารและอาจารย์มองเห็นความสำคัญและคุณประโยชน์ของการให้
บริการสังคมแก่ประชาชน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการบริการสังคมที่ควรทำ ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารและอาจารย์แล้ว จะพบว่าสถาบันอุดมศึกษาควรให้บริการสังคมด้านอนามัยและชีวิต
ครอบครัวเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่ต้องการรับการบริการสังคม
ในด้านนี้มากเป็นอันดับแรกเช่นกัน

3. การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกที่ทำอยู่จริงและควรทำ ตาม
ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการรับบริการของกลุ่มผู้รับบริการ

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ในปัจจุบันการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา
ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้บริการ กับความต้องการรับบริการของกลุ่มผู้รับบริการแตกต่างกัน
คือ การให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่ยังมีน้อย แต่ประชาชนมีความต้องการรับการ
บริการในด้านต่าง ๆ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

ขาดผู้ประสานงานที่มีความสามารถจัดหาบุคคลต่าง ๆ มาทำงานร่วมกันได้ ขาดองค์กรกลางที่จะทำหน้าที่ประสานงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และโครงสร้างขององค์กร มีลักษณะขาดความยืดหยุ่น (ยัตติยา ภรรณสูตร 2522 : 140 - 141)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในด้านการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรทำของกลุ่มผู้ให้บริการกับความต้องการบริการของกลุ่มผู้รับบริการแล้วปรากฏว่า แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มผู้ให้บริการมีความเห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดการบริการสังคมในด้านต่าง ๆ ให้น่าสนใจ เป็นเพราะผู้บริหารและอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาต่างก็เห็นว่าการบริการสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาทำอยู่ยังมีน้อยทั้งที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประชาชน จึงมีความเห็นว่าควรจัดทำมากขึ้น ซึ่งความเห็นนี้สูงกว่าความต้องการบริการของประชาชน ถ้าพิจารณาดูในเนื้อหาของ การบริการสังคมกับความต้องการของประชาชนจะมีความสอดคล้องกันดี ๆ ากล่าวมาแล้ว ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริวรรณ เล่รักกิจวงศ์ (ศิริวรรณ เล่รักกิจวงศ์ 2520 : จ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความพร้อมในการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครูมหาสารคาม และความต้องการบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบที่ว่า ความต้องการบริการของประชาชนส่วนใหญ่สอดคล้องกับความต้องการให้บริการจากอาจารย์วิทยาลัยครูมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการจัดการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารระดับที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ควรได้กำหนดนโยบายในการดำเนินงานด้านการบริการสังคมไว้ให้ชัดเจน และถือเป็นหน้าที่หนึ่งของสถาบันที่จะต้องพยายามปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรได้มีการประชุมปรึกษาหารือ และมีการประสานงานในการจัดการบริการสังคม ในระหว่างสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งหรือแม้แต่

การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐหรือเอกชน ที่จะดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม นอกจากนั้นการศึกษารับบริการสังคมควรได้คำนึงถึงความพร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะดำเนินงาน งบประมาณ บุคลากร ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความพร้อมในการให้บริการสังคมในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป ดังนั้น จึงควรมีการสำรวจขีดความสามารถในการจัดงานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาว่าสถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมในการให้บริการสังคมในเรื่องใด ๆบ้าง แล้วจัดให้สถาบันแต่ละแห่ง เป็นศูนย์กลางในการจัดบริการในด้านที่สถาบันนั้น ๆ มีความพร้อมที่จะจัด แต่ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นศูนย์กลางก็มีโอกาสจัดบริการสังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย แต่ควรจัดในรูปแบบของการให้ความร่วมมือ สันับสนุนและส่งเสริม หรือเมื่อสถาบันของตนเองพร้อมที่จะจัดบริการสังคมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป

การจัดบริการสังคมในแต่ละครั้ง ควรตั้งเป้าหมายไปยังกลุ่มผู้รับบริการด้วย เช่น ผู้รับบริการเป็นข้าราชการ หรือผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ กัน เพราะผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า กลุ่มผู้รับบริการมีความต้องการรับบริการแตกต่างกันยกเว้นการบริการสังคมด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว

2. อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา

จากผลการศึกษาปรากฏว่า อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาต่างมีความเห็นตรงกันว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจัดงานบริการสังคมให้มากกว่าที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากรในการปฏิบัติงาน อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาควรถือเป็นหน้าที่ในการที่จะต้องให้บริการสังคมในสาขาวิชาที่ตนเองสอนอยู่หรือสาขาวิชาที่ตนเองมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและควรถือว่า การให้บริการสังคมของอาจารย์เป็นผลงานในการปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปพิจารณาความดีความชอบด้วย

3. ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้า

ผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่องเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา ควรได้มีการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในอดีตสืบ ๓ และความต้องการรับบริการ

การบริการสังคมแตกต่างกันออกไป สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในแต่ละภาคก็แตกต่างกัน ความต้องการรับบริการจึงอาจไม่เหมือนกัน

3.2 ควรมีการศึกษาถึงความพร้อมในการจัดการบริการสังคม ปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อค้นหาวิธีการที่จะจัดบริการสังคมให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและกว้างขวางยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาวธ เชื้อเลือดน ปัญหาการดำเนินงานโครงการอบรมเด็กก่อนเกณฑ์บังคับเรียนของสถาบัน

ฝึกหัดครู วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513, 136 หน้า ชัดสำเนา

ชัตติยา กรรณสูตร "บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในด้านการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ

ในปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน่วยงานกลางอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร"

รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาด้านการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ

ทบวงมหาวิทยาลัย 2522, 273 หน้า

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษาไทย 2522,

210 หน้า กรุงเทพฯ

รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4

(2520 - 2524) เฉพาะการฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กรมพลศึกษา และกรมศิลปากร

2522, 177 หน้า

รายงานสภาพปัจจุบันและการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 4

(2520 - 2524) เฉพาะระดับอาชีวศึกษา 2522, 144 หน้า

ชวลิต ดวงพิตร และคณะอื่น ๆ มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับการสนองความต้องการของบุคคล

ต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2523, 74 หน้า

ทองใหญ่ ทองใหญ่, ม.ร.ว. "บทบาทของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น" บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค

โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย 2516, (หน้าไม่ได้ติดต่อกัน) ชัดสำเนา

โทคนโธยและอาชีวศึกษา, วิทยาลัย คณะเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ

คู่มือนักศึกษา 2522 ชลบุรี 2522, 104 หน้า

ประสิทธิ์ เทียมเตย์ การบริการชุมชนของวิทยาลัยครูตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ครู และ

ผู้นำท้องถิ่น ในเขตการศึกษา 5 ปริญญาโท ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2521, 96 หน้า ชัดสำเนา

ปฤคณา อุรพันธ์ ลักษณะหน้าที่การงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 80 หน้า อัดสำเนา

พจน์ ธีธัญญ์ "สถานภาพการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบของกรมการ

ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ" รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ด้าน

การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ ทบวงมหาวิทยาลัย 2522, 273 หน้า

พร สุวรรณวาจกกสิกิจ และ สุรพล จันทร์อาทิตย์ "บทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ด้านการศึกษา

ผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบในอนาคต เฉพาะด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร" รายงานการ

สัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาด้านการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ ทบวง

มหาวิทยาลัย 2522, 273 หน้า

ไพฑูริย์ พงศ์บุตร "ภารกิจของมหาวิทยาลัยในด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม" ภารกิจของ

มหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย 2517, 212 หน้า

มหาวิทยาลัย, ทบวง แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 4 (2520 - 2524) นนทบุรี

สถานสงเคราะห์หิองปากเกร็ด 2520, 242 หน้า

วิจิตร อวาทกุล "ภารกิจของมหาวิทยาลัยในด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม" ภารกิจของ

มหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย 2517, 212 หน้า

วิสัน จุมปาแฝด งานบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ วิทยานิพนธ์

ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 108 หน้า อัดสำเนา

ศิริวรรณ เสรีภักดีวงศ์ ความพร้อมในการให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชนของวิทยาลัยครู

มหาสารคามและความต้องการรับบริการของประชาชนในเขตความรับผิดชอบ วิทยานิพนธ์

ค.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2520, 178 หน้า อัดสำเนา

ศรินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย ผลงานประจำปี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ

2523 สำนักงานอธิการบดี 2524, 296 หน้า

อุกร ศิริแสน "บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการศึกษานอกโรงเรียน" สภาการศึกษาแห่งชาติ

5 : 28 - 30 มิถุนายน 2520

สมัยชาย วงศ์เกษม บทบาทการล่อน การวิจัย และบริการสังคมของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ปรินซ์ตัน ค.ศ.ม. มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก ประสานมิตร

2519, 135 หน้า ฮัดสัน

สายสุริ จตุกุล "ข้อพิจารณาเกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค" บทบาทของมหาวิทยาลัย

ในการพัฒนาระดับท้องถิ่นและภูมิภาค โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย 2516, หน้าหน้าไม่ได้

สุดจิตต์ หนูนงศ์ ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชั้นโทในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและธนบุรี

วิทยานิพนธ์ ค.ศ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2503, 122 หน้า ฮัดสัน

สุรพล สันทรพัฒน์ "การฝึกอบรมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประจำปีงบประมาณ 2520

(ตุลาคม 2519 - กันยายน 2520)" รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา

ด้านการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ ทบวงมหาวิทยาลัย 2522, 273 หน้า

Beccerra, G. Vega. "Role Perceptions of Administrators and Community Representation in Participatory Decision Making," Dissertation Abstracts International. 11 : 6887-A, 1974.

Coombs, Phillip H. Attacking Rural Poverty : How Non-Formal Education Can Help? London, The John Hopkins University Press, 1974. 647 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 3rd. ed., New York, McGraw-Hill Book, Co., 1971. 492 p.

Garrett, Henry E. Statistics in Psychology and Education. 6th. ed., United of America, Mckay Company, 1966. 491 p.

Goldburg, Pual Elkin. "An Approach to Formulating a Basic Program for Community Service in Community College," Dissertation Abstracts International. 35 : 3380-A, December, 1974.

James, Erantley Harris. "Project Role of the Georgia Cooperative Extension Service in Urban Area," Dissertation Abstracts International. 31 : 2673-A, December, 1970.

Lindquist, E.F. Design and Analysis in Experiments in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin, 1956. 393 p.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design, 2nd. ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1971. 907 p.

ពាក្យស្នើសុំ

ภาคผนวก ก .

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

สำเนา

ที่ ทม.1001(7)/1647

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

25 สิงหาคม 2523

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายกนก ใบบัว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้ ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์
เรื่อง การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประจักษ์	รศ.ประเสริฐ	ประธาน
ผศ.เชิดศักดิ์	โฆวาลินธุ์	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากอาจารย์โดยการตอบ
แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นประคุณอย่างสูง ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน
จะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

กานดา ณ ถลาง

(คำสวัสดีจาก กานดา ณ ถลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3919864

สำเนา

ที่ ทม.1001(7)/0647

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

25 สิงหาคม 2523

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายทนง ใบบัว เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญาานิพนธ์
เรื่อง การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ประจักษ์ รอดประเสริฐ ประธาน

ผศ.เฮตศักดิ์ โฆวสินธุ์ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากท่าน ผู้ใหญ่บ้าน และ
ประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยขอให้ช่วยตอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่าน
จะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

กานดา ฅ กลาง

(ค้ำต่ออาจารย์กานดา ฅ กลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 3919864

สำเนา

ที่ อบ.25/26525

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี

1 กันยายน 2523

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน นายอำเภอเมืองชลบุรี

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แจ้งว่า นายกนก ใบบัว นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก การอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต้องการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก ได้ขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน ในอำเภอเมืองชลบุรี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอได้อำนวยความสะดวกแก่ นายกนก ใบบัว เกี่ยวกับการเก็บข้อมูลครั้งนี้ตามสมควร

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สมหวัง รุดะกานนท์

(นายสมหวัง รุดะกานนท์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดรักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

สำนักงานจังหวัด

โทร. ชลบุรี 282077

11 กันยายน 2523

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคารพ

เนื่องด้วยข้าพเจ้าจะได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา
ในภาคตะวันออก" เพื่อเป็นปริญญานิพนธ์ประกอบการศึกษา มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจาก
แบบสอบถามที่แนบมานี้เป็นข้อมูลในการวิจัย จึงขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดสละเวลาอันมีค่า
ของท่านช่วยตอบแบบสอบถามนี้ ซึ่งมีทั้งหมด 26 ข้อให้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามที่แนบมา
และข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

น.ส. 

(นายทนก ใบบัว)

แบบสอบถาม

- ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก
- ชุดที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการบริการสังคมจากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก

แบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา

ในภาคตะวันออก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ต้องการถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการให้บริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา เป็นต้น ในช่องลักษณะ คือ การให้บริการสังคมในภาพที่ทำอยู่จริงและภาพที่ควรทำ ในแต่ละข้อของแบบสอบถามนี้ท่านจะต้องตอบช่องลักษณะด้วยกัน ดังตัวอย่างการตอบแบบสอบถามข้อ (0) ต่อไปนี้

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มากน้อยเพียงใด				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
0	แนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือน ทำอยู่จริง				✓	
	เช่น การวางแผนครอบครัวการปรับตัวของคู่สมรส ควรทำ		✓			
	การอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น					

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากตัวอย่างการตอบในข้อ (0) แสดงว่าการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ (ไม่ได้หมายความว่าเฉพาะสถาบันของท่านเท่านั้น) เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือน ในความคิดเห็นของท่านที่ทำอยู่จริง น้อย ท่านจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "น้อย" และท่านมีความเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาควรให้บริการ ในเรื่องนี้ มาก ท่านก็ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "มาก"

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน

ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร (ได้แก่ อธิการ รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ รองอธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ รองคณบดี ผู้ช่วยรองคณบดี เลขานุการคณะ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างานและหัวหน้าภาควิชา)

☐ อาจารย์ผู้สอน

☐ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา		มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้เลย
	<u>ด้านการปกครอง</u>						
1	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการปกครองระบบประชาธิปไตย ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมาย	ทำอยู่จริง ควรทำ					
2	ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่วไปและให้คำปรึกษาประชาชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามกฎหมาย	ทำอยู่จริง ควรทำ					
3	ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของบ้านเมืองในปัจจุบัน	ทำอยู่จริง ควรทำ					
4	ฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชน	ทำอยู่จริง ควรทำ					
5	ร่วมมือกับหน่วยงานการของจังหวัดหรือประชาชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน	ทำอยู่จริง ควรทำ					

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ</u>					
6	ส่งเสริมความรู้และแนะแนวทางในการประกอบอาชีพให้ได้ผลดียิ่งขึ้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
7	จัดอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ในระยะสั้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
8	เป็นที่ปรึกษาในการปรับปรุงการประกอบอาชีพของประชาชน	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
9	แนะนำและส่งเสริมการทำงานอดิเรกให้เกิดรายได้ เช่น การทำสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
10	เผยแพร่ความรู้ในด้านการเป็นผู้บริโภคที่ดี เช่น การเลือกซื้อสินค้ามีคุณภาพที่ราคาถูก เป็นต้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
11	ให้ความรู้และส่งเสริมการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การจักสาน การทำเสื้อ การทอผ้า เป็นต้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
12	ให้แนวทางในการแก้ปัญหาพ่อค้าคนกลาง เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ การผลิตตลาดนัด เป็นต้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
	<u>ด้านการศึกษา</u>					
13	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไปโดยผ่านทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์หรือเอกสาร	ทำอยู่จริง	ควรทำ			

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	ทำอยู่จริง	ควรทำ	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้เลย
14	จัดหรือส่งเสริมให้ผู้ที่อ่านหนังสือหรือห้องสมุด ประจำหมู่บ้าน	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
15	เปิดสอนหรืออบรมความรู้ต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
16	จัดบริการแนะแนวการศึกษาต่อแก่นักเรียนใน โรงเรียนต่าง ๆ	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
17	จัดดำเนินการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ใน โรงเรียนให้อ่านออกเขียนได้ หรือมีความรู้สูงขึ้น	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
18	เปิดโอกาสให้ประชาชนมาศึกษาหาความรู้ใน ห้องสมุดของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย <u>ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว</u>	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
19	แนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือน เช่น การวางแผนครอบครัว การปรับตัวของคู่สมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
20	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของอาหาร การเก็บ รักษา และการถนอมอาหาร รวมทั้งการปรุงอาหาร อย่างถูกหลักอนามัย	ทำอยู่จริง	ควรทำ			
21	ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคต่าง ๆ	ทำอยู่จริง	ควรทำ			

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มาก อย่าง ยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
22	สนับสนุนและให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการรักษาความ สะอาดของชุมชน เช่น การสร้างที่ทิ้งขยะ เป็นต้น	ทำอยู่จริง				
23	ให้ความรู้และส่งเสริมการบำรุงรักษาสสิ่งแวดล้อม และการป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ	ทำอยู่จริง				
24	ให้ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลเบื้องต้น เช่น การปฐมพยาบาลผู้ป่วยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เป็นต้น	ทำอยู่จริง				
25	ให้คำแนะนำวิธีใช้ยาประเภทต่าง ๆ	ทำอยู่จริง				
26	ส่งหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ไปรักษาประชาชนตาม หมู่บ้าน	ทำอยู่จริง				

แบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการบริการสังคม

จากสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ต้องการถามความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อการบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาวิทยาลัยบูรพา หนองคาย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมบางพระ วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี เป็นต้น ว่าท่านต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ สดักกิจกรรมต่าง ๆ หรือให้ความรู้แก่ท่านในเรื่องต่อไปนี้นักน้อยเพียงใด วิธีตอบแบบสอบถามให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านต้องการ ดังตัวอย่างการตอบแบบสอบถามข้อ (0) ต่อไปนี้

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการเลย
0	แนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือนให้แก่ท่าน เช่น การวางแผนครอบครัว การปรับตัวของคู่สมรส การ อบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น		✓			

คำอธิบายประกอบตัวอย่าง

จากตัวอย่างในการตอบข้อ (0) แสดงว่าท่านต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก ได้สดักกิจกรรมหรือให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการครองเรือนให้แก่ท่านอย่าง มาก ท่านจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "มาก" ในข้อ (0)
อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม (สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก)

☐ ข้าราชการ ☐ ค้าขาย ☐ รับจ้าง ☐ เกษตรกรรม ☐ ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนัน

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการเลย
	<u>ด้านการปกครอง</u>					
1	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมาย					
2	ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายทั่ว ๆ ไปและให้คำปรึกษาเมื่อท่านมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตามกฎหมาย					
3	ให้ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของบ้านเมืองในปัจจุบัน					
4	ฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชน					
5	ร่วมมือกับหน่วยพัฒนาการของจังหวัดหรือประชาชนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน					
	<u>ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ</u>					
6	ส่งเสริมความรู้และแนะแนวทางในการประกอบอาชีพของท่านให้ได้ผลดียิ่งขึ้น					
7	จัดอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ในระยะสั้นให้แก่ท่าน					
8	เป็นที่ปรึกษาในการปรับปรุงการประกอบอาชีพของท่าน					
9	แนะนำและส่งเสริมการทำงานอดิเรกให้เกิดรายได้ เช่น การทำสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น					
10	เผยแพร่ความรู้ในด้านการเป็นผู้บริโภคที่ดีให้แก่ท่าน เช่น การเลือกซื้อสินค้ามีคุณภาพที่ราคาถูก เป็นต้น					

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มาก อย่าง ยิ่ง	มาก	ปาน กลาง	น้อย	ไม่ ต้องการ เลย
11	ให้ความรู้และส่งเสริมการทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การจักสาน การทำเสื้อ การทอผ้า เป็นต้น					
12	ให้แนวทางในการแก้ปัญหาพ่อค้าคนกลางแก่ท่าน เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ การจัดตลาดนัด เป็นต้น					
	<u>ด้านการศึกษา</u>					
13	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไปให้แก่ท่านโดยผ่านทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์หรือเอกสาร					
14	จัดหรือส่งเสริมให้มีที่อ่านหนังสือหรือห้องสมุดประจำหมู่บ้านของท่าน					
15	เปิดสอนหรืออบรมความรู้ต่าง ๆ ตามที่ท่านต้องการ					
16	จัดบริการแนะแนวการศึกษาต่อแก่นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ					
17	จัดหาเงินการศึกษาให้แก่ท่านเพื่อให้ท่านออกเขียนได้หรือมีความรู้สูงขึ้น					
18	เปิดโอกาสให้ท่านได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ในห้องสมุดของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย					
	<u>ด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว</u>					
19	แนะนำและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการครองเรือนให้แก่ท่าน เช่น การวางแผนครอบครัว การปรับตัวของคู่สมรส การอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นต้น					

ข้อ	การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษา	มากอย่างยิ่ง	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการเลย
20	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของอาหาร การเก็บรักษาและ ถนอมอาหาร รวมทั้งการปรุงอาหารอย่างถูกหลักอนามัยให้แก่ท่าน					
21	ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคต่าง ๆ แก่ท่าน					
22	สนับสนุนและให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดของ ชุมชน เช่น สร้างที่ทิ้งขยะ เป็นต้น					
23	ให้ความรู้และส่งเสริมการบำรุงรักษาสสิ่งแวดล้อมและการ ป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ					
24	ให้ความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลเบื้องต้นแก่ท่าน เช่น การปฐมพยาบาล ผู้ป่วยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เป็นต้น					
25	ให้คำแนะนำวิธีใช้ยาประเภทต่าง ๆ แก่ท่าน					
26	จัดหน่วยพยาบาลเคลื่อนที่ไปรักษาประชาชนตามหมู่บ้าน					

ภาคผนวก ข .

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

วิธีใช้แบบสอบถามชุดที่ 2

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีเวลาจำกัด และข้อจำกัดเกี่ยวกับความเข้าใจภาษา จึงจำเป็นต้องใช้วิธีสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการรับการบริการสังคม จากสถาบันอุดมศึกษาของประชาชน ซึ่งควรจะมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. เตรียมผู้สัมภาษณ์ มีวิธีการ คือ

แนะนำผู้สัมภาษณ์ให้ทราบจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ และให้ความรู้ในการอธิบายข้อคำถามแต่ละข้อให้อยู่ในขอบเขตของเนื้อหาของการวิจัย

2. เตรียมวิธีการสัมภาษณ์ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนเริ่มสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ควรทำความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการพูดคุยซักถามเรื่องเกี่ยวกับความเป็นอยู่ทั่วไป ก่อนการถามข้อคำถามต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับเรื่องหรือหัวข้อที่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสนใจในเรื่องต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์

3. ฝึกสัมภาษณ์ ให้ผู้สัมภาษณ์ได้มีโอกาสฝึกสัมภาษณ์กับประชาชนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. หาข้อบกพร่องและปรับปรุงแบบสอบถามหรือวิธีการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. สัมภาษณ์

6. วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ไดจากการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ประชาชน ที่ผู้สัมภาษณ์ได้สัมภาษณ์แล้วและนำผลของการสัมภาษณ์ทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน เพื่อตรวจสอบผลการสัมภาษณ์ในครั้งแรก การสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยสัมภาษณ์ประชาชนเพียงบางคนเท่านั้น

การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง

บทคัดย่อ

ของ

กนก ใบบัว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2524

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการรับบริการสังคม จากสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของผู้นำชุมชน ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน และการบริการสังคมของสถาบัน อุดมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร 103 คน อาจารย์ 233 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2523 และผู้นำชุมชน ประชาชนจำนวน 484 คน ซึ่งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้นำชุมชนและประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีความต้องการการรับ บริการสังคมในด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ และด้านการศึกษาแตกต่างกัน ส่วน การบริการสังคมในด้านอนามัยและชีวิตครอบครัว ความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการไม่แตกต่างกัน

ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่า การบริการสังคมของสถาบันอุดมศึกษาที่ทำอยู่จริง กับควรทำ มีความแตกต่างกัน คือ ควรให้บริการสังคมมากกว่าที่ทำอยู่จริง ส่วนความคิดเห็น ที่มีต่อการบริการสังคมที่ทำอยู่จริง ระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน

SOCIAL SERVICES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
IN THE EASTERN REGION OF THAILAND

AN ABSTRACT

BY

KANOK BAIBUA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1981

The purposes of this research were to study the need of community leaders and of people who had different occupations for social services from institutions of higher education in the eastern region of Thailand and to compare administrators' and instructors' ideas concerning the provision of social services from institutions of higher education.

The final sample consisted of 103 administrators and 233 instructors working in eastern institutions of higher education, and 484 community leaders and people in Amphoe Muang of Changwat Chon Buri. Questionnaires and interviews were used to obtain the data.

The finding indicated that community leaders' and people's need for social services in politics, economics and occupations, and education were significantly different, but their needs for social services in health and family life were not significantly different.

According to the administrators' and instructors' point of view, social services in institutions of higher education should be different from what they were. They proposed that social services should be provided more. However, administrators' and instructors' point of view towards actual social services were not significantly different.